

Gällivare kommun

Granskningsnoteringar; Förstudie gällande kommunalt åtagande i och sponsring av World Cup 2008

Bakgrund

Kommunens revisorer har i 2009 års revisionsplan planerat in en förstudie om kommunens hantering av kommunalt engagemang och sponsring av World Cup 2008. Valet av granskningsinsats har skett utifrån risk- och väsentlighetsanalys. En förstudie av denna omfattning syftar främst till att indikera vilka fortsatta granskningsbehov som kan finnas inom det aktuella området.

Hanteringen av frågan där kostnader för det kommunala åtagandet vid World Cup på knappt 2 mnkr lagts på SoT-nämnden har föranlett förstudien, liksom om det finns några regler för kommunal sponsring och om beloppets storlek borde ha lett till fullmäktigebeslut i frågan. Förstudien har fokuserat på vilka regler, delegationer etc som finns på området, samt hur budgetering och beslutsgång i det aktuella ärendet har varit.

Förstudien har genomförts genom intervjuer med ansvariga vid utvecklingsenheten, TOP Bostäder (som anlätades för diverse arbeten kopplade till iordningställandet av skidstadion) och SoT-förvaltningens chef. Därutöver har de kommunala reglerna för sponsring och beslut kopplade till World Cup-arrangemanget gått igenom.

Sammanfattande iakttagelser

Beslut

Vi har tagit del av följande beslut (biläggs) från kommunstyrelsen respektive SoT-nämnden med anledning av kommunens engagemang i WC-tävlingarna 2008:

Kommunstyrelsen

2008-10-06 § 243. Ks att bevilja medel med totalt 839.000 kr för ”världscupen, event och marknad”. Medelsanvisning framgår av protokollet och anvisade konton ligger inom Ks budgetram. Medlen anvisas till en kommunintern verksamhet och aktivitet benämnd Vintersport Gällivare. Av protokollet framgår vidare att Gällivare skidallians är ansvarig arrangör.

2008-12-16 § 327. Ks beviljar underskottstäckning med 350 tkr, utöver tidigare beviljade 839.000 kr, baserad på redovisning av den slutliga kostnaden från Gällivare skidallians. Fördyringen uppges bero på valutakursernas förändring med ca 200 tkr och minskade intäkter från försäljning av Worldcupkort med 150 tkr.

Medelsanvisning framgår av protokollet och anvisat konto ligger inom Ks budgetram. Medlen anvisas liksom vid föregående beslut till en kommunintern verksamhet och aktiviteten Vintersport Gällivare.

I sammanhanget noteras att en slutlig sammanställning från ekonomikontoret (biläggs) visar att slutsumman för Ks kom att bli 1.036 tkr att jämföra med totalt anvisade medel på 1.089 tkr. Vidare framgår av sammanställningen att näringslivsstiftelsen bidrog med 219 tkr av detta belopp. Något som inte framgår av medelsanvisningarna i Ks-besluten.

2009-02-16 § 17. Ks erhåller en utvärdering och rapport från WC-arrangemanget 2008, samt ett organisationsförslag för kommande WC-arrangemang. Informationen läggs med beaktande till handlingarna.

SoT-nämnden

2009-01-20 § 11. En fråga ställs till förvaltningschefen om hur mycket WC-arrangemanget har kostat nämnden. Beslutas att frågan ska besvaras vid nästa sammanträde.

Vi noterar att det av de därefter kommande sammanträdenas protokoll inte framgår huruvida frågan blivit besvarad eller ej. Inte heller går det att utläsa om nämnden på annat sätt erhållit en redovisning av dessa kostnader. Nämnden behandlade dock bokslutet för 2008 vid sitt möte 2009-02-24 § 18 och en särskild sammanställning av kostnaderna i samband med World Cup-arrangemanget ingår i nämndens bokslut.

Kommunala regler för sponsring

Några regler specifikt för sponsring har inte presenterats för oss. Däremot har vi tagit del av kommunstyrelsen föreskrifter för ”stödförmer”. Konstateras ang dessa ska att de ”normalt ej vänder sig till privatpersoner, föreningar ...”. Bidragsformerna är följande:

- Marknadsföring (Bidragsnivå maximalt 50%)
- Kompetensutveckling (Bidragsnivå maximalt 50%)
- Produktutveckling (Bidragsnivå maximalt 50%)
- Investeringar (Bidragsnivå maximalt 50%)

Slutligen anges att: ”Kostnaderna ska verifieras, bidrag utgår ej för moms, bidrag utgår ej för egen eller personals arbetstid/inkomstbortfall (förutom vid produktutveckling). Rekvisition av bidrag kan delas upp på maximalt två tillfällen, en del- och slutredovisning.”

Vår tolkning av föreskrifterna är att de inte är tillämpliga för det stöd som av Ks har beviljats till arrangemang av den typ som WC-tävlingarna utgör. Vidare att stöd enligt dessa föreskrifter kan sökas av extern part, inte internt inom kommunen.

SoT-nämndens kostnader och nyttjandet av TOP bostäder för WC-arrangemanget

Kommunen valde att anlita resurser från TOP eftersom den person som var ansvarig projektledare från kommunens sida vid WC-tävlingarna 2006 numer finns inom TOP:s organisation. Något formellt beslut om detta uppdrag har vi inte funnit. Enligt uppgift var SoT-förvaltningens plan att skola in en nyanställd projektledare i förvaltningen i arbetet med World Cup. Detta fungerade en viss tid men sedan blev kommunens projektledare engagerade i olika andra investeringsprojekt vilket medförde att hans tid helt gick åt för de uppdragen.

Projektledarens uppdrag bestod i att iordningställa skidstadion, skidspår, m m inför arrangemanget så att de krav som ställs på ett WC-arrangemang kunde uppfyllas. Som exempel på vidtagna åtgärder kan nämnas:

- Markarbeten skidspåren och skidstadion
- Stängsel runt främst skidstadion
- Allmän upprustning
- Div provisoriska åtgärder. (Det uppges dock bli allt mindre behov av sådana eftersom mer och mer permanentas för varje gång Gällivare anordnar WC-tävlingar)
- Snötillverkning. Snökanoner inhyrdes från Östersund. Mycket personal på obekvämt arbetstid. Svårbudgeterad kostnad p g a väderberoendet.
- Iordningställande av mediacentrum. Delvis provisorisk åtgärd för varje nytt arrangemang

Intervjuerna ger vid handen att en del av kostnaderna 2008 kan ses som bestående satsningar/förbättringar inför kommande arrangemang med minskande behov av provisoriska/tillfälliga lösningar framgent. Samtidigt höjs dock kraven på arrangörerna kontinuerligt vilket gör att nya behov av åtgärder med tillhörande kostnader förväntas tillkomma inför nya WC-tävlingar. Vidare har det med åren blivit sämre tillgång till ideella krafter vilket inneburit att fler entreprenörer fått anlitas och att antalet maskintimmar ökat.

Den totala driftskostnaden för ovanstående som i huvudsak kommit att belasta SoT-nämndens budget 2008 framgår av den sammanställning som ekonomikontoret har gjort. Kostnaden uppgår till 979 tkr för SoT-nämnden (varav 70 tkr kommer att belasta 2009 års resultat).

Den inhyrde projektledaren uppger att han fick en budget på 1 mnkr att arbeta med och uppföljningen visar att denna ram kunde hållas. Pengar som dock inte fanns avsatta i SoT-nämndens ursprungliga budget för 2008. Vi har från de intervjuade erhållit olika svar angående nämndens möjlighet att begära och få tilläggsanslag för detta. Konstateras kan i vart fall att nämnden inte formellt har sökt tilläggsbudget av fullmäktige.

Utöver driftkostnaderna har som investeringar nedlagts 1 881 tkr i skidstadion. I investeringsbudgeten fanns 2008 en summa på 2 mnkr för investeringar i skidstadion och totalt förbrukades 1 881 000 kronor. Den största posten avser köp av mark för 800 tkr och näst mest har lagts på byggnader 538 tkr. Några formella beslut över dessa investeringar har vi inte kunnat hitta i vare sig Ks eller SoT-nämndens protokoll.

Bedömning

Dokumentation över kommunens insatser för WC-arrangemanget finns liksom beslut och medelsanvisning för de insatser som belastat kommunstyrelsens budget. I huvudsak även för SoT-nämndens del. Det saknas dock formellt beslut (eller redovisning av ev delegationsbeslut till nämnden) angående att SoT-nämnden/-förvaltningen anlidade en extern projektledare för de arbeten som genomfördes i skidstadion. Med tanke på att tjänsten kom att bli tämligen omfattande och sannolikt borde ha varit föremål för offentlig upphandling kan hanteringen i denna del inte anses som tillfredställande. Även om vissa brister således finns i den formella hanteringen bedömer vi att merparten av de åtgärder som vidtagits ligger inom ramen för de befogenheter som berörda nämnder och tjänstemän har.

Sammantaget gör vi den bedömningen att kommunen till eventuella kommande WC-arrangemang måste säkerställa en bättre framförhållning så att de insatser kommunen avser att bidra med kan inarbetas i det aktuella årets driftbudget för berörda nämnder och inom investeringsverksamheten, liksom att de formella beslut som krävs hinner beredas och fattas i korrekt ordning.

Luleå 2009-10-23

Hans Forsström
Komrev inom PricewaterhouseCoopers